

דברי תורה וחינוך

א סולת פלבוץ

שמייני | ר' ישי ירון מנהל ישיבת רגבים בגולן

בס"ד

אלישבע בת עמינדב אשתו של אהרון זכתה לראות את בעלה מתמנה לכהן גדול ונביא, אחיה נשיא ובניה סגני כהונה- כמה שמחה הייתה בליבה, אך השמחה התפוגגה ברגע אחד שבניה נכנסו להקריב, ותצא אש... מדרש תנחומא - וְהָיָה בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי. זֶה שְׁאָמַר הַפְּתוּב: אֲמַרְתִּי לְהוֹלִלִים אֶל תְּהַלּוּ, וְלִךְ-שְׁעִים אֶל תְּרִימוֹ קָרוֹן (תהלים עה, ה). מהו אֲמַרְתִּי לְהוֹלִלִים אֶל תְּהַלּוּ. לְמָה? לְמָה? ... לְפִי שְׁאִין הַשְּׁמִינָה מִמֶּתְנֵת לְאָדָם. לֹא כָּל מִי שְׁשָׁמַח הַיּוֹם שְׁמַח לְמַחֵר, וְלֹא כָּל מִי שְׁמַח הַיּוֹם מֵיִצֵּר לְמַחֵר, לְפִי שְׁאִין הַשְּׁמִינָה מִמֶּתְנֵת לְאָדָם, שְׁנֶאֱמַר: לְשֹׁחַק אֲמַרְתִּי מְהֵלֵל (קהלת ב, ב). רְצוֹנָה לִידַע, שְׁהָרִי שְׁמַחְתוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הִמְתִּינָה.."

המדרש מביא רשימה שבראשה הקב"ה ובהמשכה אברהם, יצחק, יעקב, יהושע ועלי הכהן- אצל כולם השמחה נקטעה באירוע של שבר ללא סיבה ברורה.

את אירוע נדב ואביהו אפשר לקחת כדוגמא של ניהול אלוקי גלוי של המציאות, יתכן שלא נוכל להבין מה הסיבה למותם, אך האם נבין את הכלל שבו הקב"ה מנהיג את העולם? או שגם דרך ההנהגה מעל להבנתנו? שאנו מביטים על המציאות שלנו ומנסים למצוא פשר לאירועים קשים שאנו חווים ברמה הפרטית הלאומית, יש כמה אפשרויות של מבט שמשפיעות גם מעשית על התגובה של האדם המאמין:

האחת היא שיש סיבה לכל אירוע- לא תמיד אנחנו רואים ויודעים, אבל חייבת להיות סיבה- "שתויי יין נכנסו" "הורו הלכה בפני רבן"- לכל אירוע אנחנו חייבים להבין שיש סיבה ולכן נדרש גם תיקון.

מבט אחר מאיר לנו שהנפילה, הקשיים והכאב הם חלק בלתי נפרד מהתנהלות העולם- גם לקב"ה זה קרה בבריאת העולם וכך לכל אבותינו הקדושים, "בקרובי אקדש"- הנפילה מתוכננת כבר מראש. לנו זה נראה שבר אבל זה לא באמת שבר. - ובאמת בפרשתנו התורה לא מכוונת אותנו לסיבה או לכעס אלוקי על מעשה נדב ואביהו.

יש כאן שתי תפיסות אמוניות שקורעות אותנו שוב ושוב בחיים ובמיוחד בימים מורכבים וכואבים כמו שאנו עוברים היום, איך אנחנו אמורים לפרש את המציאות הקשה? לכאוב אותה? לשמוח בה? לצחוק על השועלים? ברור ששני נקודות המבט נכונות ומונהגות בעולם, אולי תחילת התשובה היא בשני חלקי נפש שאנחנו צריכים לנהל, האחד הוא התחום האישי, מבט שמתייחס לרגשות לכאב ולמה שעובר עלי כאדם וכך על אנשים סביבי. המבט השני הוא מבט כללי שעולה ומרחף מעל הרגש האישי והכואב ומביט על התהליך, על התנועה שמתרחשת, ומאמין שהכל לטובה.

שבת שלום